

Netinkami naudoti transporto priemonių akumulatoriai

viena dažniausiai pasitaikančių pavojingųjų atliekų. Švino rūgštiniai akumulatoriai – tai atlieka, turinti daug pavojingų cheminių medžiagų. Pagal Europos Sąjungos reikalavimus, švino turintys akumulatoriai ir baterijos turi būti surenkami ir perdirbami taip, kad būtų galima pakartotinai panaudoti didžiąją dalį medžiagų, sudarančių šias atliekas – šviną, plastiką, sieros rūgštį, stibį ir kita.

Akumuliatorių atliekų keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai

Kai akumulatoriai yra tvarkomi netinkamai, jie irdami ar pažeidus jų korpusą, į aplinką išskiria daug pavojingų cheminių medžiagų: sunkiųjų metalų ir elektrolito.

Akumuliatoriuose esantis švinas laikomas pirmos pavojingumo klasės elementu. Jis gali patekti į organizmą garų pavidalu, per kvėpavimo takus kaip dulkęs bei per virškinimo traktą. Švinas, kaip ir visi sunkieji metalai, patekęs į organizmą ūmaus apsinuodijimo nesukelia. Šis metalas kaupiasi organizme ir laikui bėgant gali būti nervų sistemos sutrikimų, nemigos, galvos skausmo, padidėjusio nervingumo priežastimi.

Sveikatai pavojinga ir sieros rūgštis, naudojama gaminant akumulatorius. Sieros rūgštis garuoja ir patenka į žmogaus organizmą per kvėpavimo takus. Tai gali sukelti akių uždegimą, kvėpavimo takų susirgimus (pvz., bronchitą), balso stygų, trachėjos uždegimus, paskatinti nykti kvėpavimo takų gleivinę, nosies pertvarą, pakenkti dantis.

Sieros rūgštį išpylus tiesiog ant žemės – toje vietoje bus išdeginta visa augmenija. Toliau skverbdamasi per dirvožemį sieros rūgštis gali patekti į gruntinius vandenis, užnuodyti maistui auginamus augalus ir per juos patekti į žmonių ir gyvūnų organizmus.

Akumuliatorių atliekas draudžiama

- Šalinti kartu su komunalinėmis atliekomis. Pavojingųjų atliekų šalinimas kartu su nerūšiuotomis komunalinėmis atliekomis yra uždraustas ir reglamentuojamas teisės aktu. Gyventojai, padarę žalą aplinkai, gali būti nubausti nuo 200 iki 400 litų baudas.
- Savavališkai ardyti. Nerimą kelia tai, kad kai kurie gyventojai greičiausiai vis dar galvoja, jog panaudoti akumulatoriai yra vertingi vien dėl juose esančių metalų, o visas kitas dalis tiesiog galima išmesti bet kur. Priduoti akumuliatorių reikia neardytą, kad pavojingos medžiagos nepasklistų po aplinką.
- Maišyti su kitomis atliekomis. Švino akumuliatorių atliekos turi būti surenkamos atskirai, tam skirtuose specialiuose konteineriuose, statinėse, dėžutėse ar kitokiose talpyklose, kurios yra paženklintos akumuliatorių surinkimo ženklu.

PAVOJINGOSIOS ATLIEKOS	
Kodas (pagal ATR, spalvą, pavadinimą):	
Tarifai:	
(ADR)	
Atsakingas asmuo:	
(parašas, vardas, pavardė, tel. Nr.)	

Akumuliatorių atliekų tvarkymo galimybės

- Išiekvotus, netinkamus naudoti akumulatorius galima atiduoti tokią teisę turintiems atliekų tvarkytojams.

Atliekų tvarkymo įmonė UAB „Žalvaris“ yra registruotas akumuliatorių ir kitų pavojingųjų bei nepavojingųjų atliekų tvarkytojas. Dėl atliekų tvarkymo galite kreiptis nemokamu telefonu 8 (800) 00653 ar atvykti į artimiausią įmonės skyrių (kontaktai www.zalvaris.lt)

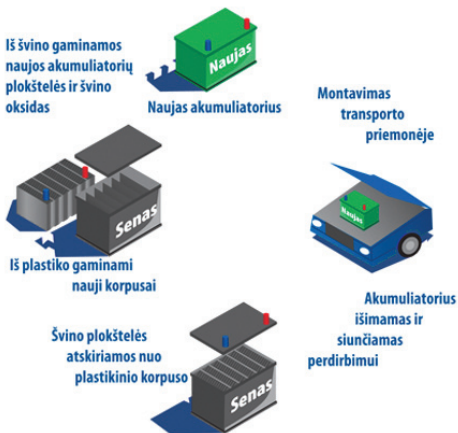
- Akumulatorius galima nemokamai priduoti į savivaldybių didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes. Detalų sąrašą galite rasti čia: www.am.lt

Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikėtų pasitikslinti, kokias atliekas ji priima, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos, pvz., ne visur priimamos buities pavojingos atliekos. Į aikštes atliekas atvežti galima bet kuriuo jų darbo metu. Išsamią informaciją apie savivaldybėse veikiančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes, jų adresus, darbo laiką ir priimamas atliekas teikia savivaldybių atstovai. Aikštelių adresai skelbiami savivaldybių ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse.

- Akumulatorius taip pat galima palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančiose įmonėse, jeigu asmuo naudojasi šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę. Atsakingai atliekas tvarkančių servisų žemėlapyje galite rasti www.esuatsakingas.lt.

Akumuliatorių atliekų perdirbimas ir panaudojimas

Tinkamas akumuliatorių atliekų surinkimas, rūšiavimas ir perdirbimas saugo aplinką ir tausoja gamtinius išteklius. Didžioji dalis akumulatoriaus sudedamųjų dalių gali būti perdirbamos ir grįžti į rinką kaip nauji produktai. Perdirbant akumulatoriai išardomi, atskiriamos švino plokštės, plastikiniai korpusai, elektrolitas. Iš švino ir plastikinių korpusų gaminami nauji akumulatoriai, o elektrolitas gali būti naudojamas trąšoms gaminti.

Alyvos atliekos – tai netinkama naudoti bet kokia mineralinė, pusiau sintetinė ar sintetinė tepimo arba pramoninė alyva, nebetinkama naudoti pagal savo pirminę paskirtį.

Alyvos atliekų keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai

- Patekusi į aplinką panaudota alyva gali sukelti daug aplinkosauginių problemų. Vienas litras alyvos gali užteršti milijoną litrų vandens ir padengti plėvele apie 1 hektarą vandens paviršiaus! Alyvai susimaišius su vandeniu, susidaro emulsija, kuri lengvai pažeidžia vandens gyvūnų kvėpavimo organus, patekusi į gruntą gali sutrikdyti augalų ir dirvožemio organizmų aprūpinimą deguonimi.
- Alyvos atliekose galima rasti kone trečdalį Mendelejevo lentelės elementų: varį, cinką, įvairius sunkiuosius metalus ir pan.
- Sunkieji metalai gali pažeisti nervų sistemą, inkstus, sukelti vėžinius susirgimus. Jie po truputį kaupiasi organizme, tad po kiekvieno kontakto su panaudota alyva, jų vis padaugėja. Todėl ir sveikatos problemos išryškėja tik po kurio laiko.

Alyvos atliekas draudžiama

- Maišyti su kitomis atliekomis ar medžiagomis;
- Deginti neturint specialių leidimų. Panaudota alyva gali būti deginama tik tam skirtose krosnyse su specialiais filtrais ir aukštoje temperatūroje.
- Išpilti ar išleisti alyvos atliekas į paviršinio bei požeminio vandens telkinius bei drenažo ir kanalizacijos sistemas, ant dirvožemio.
- Perduoti alyvos atliekas asmenims, neturintiems teisės tvarkyti tokių atliekų.

Alyvos atliekų pridavimas

- Gyventojai ir įmonės susidariusią panaudotą alyvą gali perduoti atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas.

Atliekų tvarkymo įmonė UAB „Žalvaris“ yra panaudotos alyvos ir kitų pavojingųjų bei nepavojingųjų atliekų tvarkytojas. Dėl atliekų tvarkymo galite kreiptis nemokamu telefonu 8 (800) 00653 arba atvykti į artimiausią įmonės skyrių (kontaktai www.zalvaris.lt).

- Gyventojai panaudotą alyvą gali palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančiose įmonėse, jeigu asmuo naudojasi šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę. Atsakingai atliekas tvarkančių servisų žemėlapij galite rasti www.esuatsakingas.lt.

Alyvos atliekų perdirbimas

Iš perdirbtos alyvos galima pagaminti aukštos kokybės bazinę alyvą. Ji taip pat gali būti iš naujo rafinuojama ir naudojama kaip variklinė alyva.

Perdirbant panaudotą alyvą tausoja energija. Pakartotinis alyvos rafinavimas pareikalauja tik trečdaliu energijos, kuri būtų sunaudojama gaminant alyvą iš žaliavinės naftos.

Panaudotų automobilių amortizatorių tarnavimo laikui ir stabilumui turi įtakos nepalankios eismo sąlygos, purvas, korozija, druskos ir vanduo. Dažniausios amortizatorių keitimo priežastys - susidėvėję amortizatorių koto riebokšliai arba mechaninis pažeidimas dėl prastų eismo sąlygų. Išbėgus tepalui ar dujoms, amortizatoriaus kapsulė praranda sandarumą ir nebeatlieka savo funkcijų.

Panaudotų amortizatorių keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai

- Amortizatoriaus sudedamosios dalys: metalas, alyva, guma. Panaudoti amortizatoriai yra pavojinga atlieka dėl juose esančios alyvos. Alyvoje gausu sunkiųjų metalų ir kitokių kenksmingų aplinkai cheminių junginių. Išmetus automobilines detales į aplinką, užteršiamas dirvožemis, o alyva gali patekti į gruntinius vandenis.
- Litras alyvos dešimtmečiams užteršia pusę hektaro dirvožemio. Tiek alyvos, tiek metalo gamyboje naudojama energija, kuri išskiria didžiulius šiltnamio dujų kiekius, kurie yra tiesioginiai klimato kaitos ir pasaulinio atšilimo kaltininkai. Perdirbimo metu sunaudojama daug mažiau energijos nei jos reikėtų naujiems produktams pagaminti.

Amortizatorių tvarkymo galimybės

- Susidariusius amortizatorius gyventojai gali perduoti atliekų tvarkytojui turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas.
- *UAB „Zalvaris“ yra registruota amortizatorių bei kitų pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų tvarkytojas. Dėl atliekų tvarkymo galite kreiptis ar atvykti į artimiausią įmonės skyrių (kontaktai www.zalvaris.lt) arba susisiekti nemokamu telefonu 8 (800) 00653.*
- Palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančioms įmonėms, jeigu asmuo naudojasi šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę. Atsakingai atliekas tvarkančių servisų žemėlapyje galite rasti www.esuatsakingas.lt.
- Panaudotų amortizatorių atliekas galima atiduoti ir į savivaldybėms priklausančias didelių gabaritų atliekų aikšteles. Detalesnį sąrašą galite rasti čia: www.am.lt

Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikia pasitikslinti, kokios atliekos priimamos būtent toje aikštelėje, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos. Išsamią informaciją apie savivaldybėse veikiančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, jų adresus, darbo laiką ir priimamas atliekas teikia savivaldybių atstovai. Aikštelių adresai skelbiami savivaldybių ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse.

Panaudotų amortizatorių perdirbimas

- Perdirbant amortizatorius, gaunamas metalas, alyva bei guma. Gautą alyvą galima regeneruoti ir gaminti aukštos kokybės bazinę alyvą arba perdirbti ne į tokį kenksmingą aplinkai krosnių kurą. Perdirbant panaudotą alyvą yra tausojama energija. Pakartotinis panaudotos alyvos rafinavimas reikalauja tik trečdaliao energijos, kuri būtų sunaudojama žaliavinę naftą paverčiant alyva.
- Energijos taupymas svarbus ir perdirbant amortizatoriuose esantį metalą. Gaminant metalą sunaudojama daug energijos ir išskiriami didžiuliai šiltnamio dujų kiekiai, kurie yra tiesioginiai klimato kaitos ir pasaulinio atšilimo kaltininkai. Todėl perdirbant metalą yra tausojami ne tik gamtiniai išteklių, bet ir mažiau teršiama gamta bei taupoma energija.

Panaudoti automobilių kuro, tepalų ir oro filtrai – itin pavojingos aplinkai atliekos. Netinkamai tvarkomos jos gali kelti pavojų tiek aplinkai, tiek žmonių sveikatai.

Panaudotų filtrų keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai

Automobilių kuro ir tepalų filtrus sudaro metalas, alyva bei filtruojantis elementas:

- Alyva turi kone trečdajį Mendelejevo lentelės elementų: vario, cinko, sunkiųjų metalų. Sunkiųjų metalai gali pažeisti nervų sistemą, inkstus, sukelti vėžinius susirgimus. Jie po truputį kaupiasi organizme, tad po kiekvieno kontakto su panaudota alyva, jų vis padaugėja. Todėl ir sveikatos problemos išryškėja tik po kurio laiko. Patekusi į aplinką panaudota alyva gali sukelti daug aplinkosauginių problemų. Vienas litras alyvos gali užteršti milijoną litrų vandens ir padengti plėvelę apie 1 hektarą vandens paviršiaus! Alyvai susimaišius su vandeniu susidaro emulsija, kuri lengvai pažeidžia vandens gyvūnų kvėpavimo organus, patekusi į gruntą gali sutrikdyti augalų ir dirvožemio organizmų aprūpinimą deguonimi.
- Didžiausia kenksmingų medžiagų koncentracija išleidžiama į aplinką ne metalams yrant, o būtent per metalo gamybos procesus. Metalą galima perdirbti neribotai – jo pagrindinės savybės nekinta, o perdirbant sunaudojama daug mažiau energijos negu gaminant iš rūdos. Perdirbant sunaudojama mažiau pirminių žaliavų, dėl to mažėja metalo kasybos ir rūdos transportavimo daromas poveikis aplinkai.

Automobilių kuro, tepalo ir oro filtrų tvarkymo galimybės

- Susidariusius, sukauptas atliekas gyventojai gali perduoti atliekų tvarkytojui turinčiam teisę tokias atliekas tvarkyti.

Atliekų tvarkymo įmonė „Zalvaris“ yra registruotas kuro, tepalo ir oro filtrų bei kitų pavojingų bei nepavojingų atliekų tvarkytojas. Dėl atliekų tvarkymo galima kreiptis ar atvykti į artimiausią įmonės skyrių (kontaktai www.zalvaris.lt) arba susisiekti nemokamu telefonu 8 (800) 00653.

- Atliekas galima palikti transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančioms įmonėms, jeigu asmuo naudojami šių įmonių paslaugomis, tvarkydamas savo transporto priemonę. Atsakingai atliekas tvarkančių servisų žemėlapį galite rasti www.esuatsakingas.lt.

- Naudotų filtrų atliekas galima atiduoti ir į savivaldybėms priklausančias didelių gabaritų atliekų aikšteles. Detalesnį sąrašą galite rasti čia: www.am.lt

Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikėtų pasitikslinti, kokias atliekas ji priima, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos, pvz., ne visur priimamos buities pavojingos atliekos. Į aikšteles atliekas atvežti galima bet kurioju jų darbo metu. Išsamią informaciją apie savivaldybėse veikiančias stambiųjų atliekų surinkimo aikšteles, jų adresus, darbo laiką ir priimamas atliekas teikia savivaldybių atstovai. Aikštelių adresai skelbiami savivaldybių ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse.

Automobilių kuro, tepalo ir oro filtrų perdirbimo galimybės

Perdirbant kuro ir tepalų filtrus, išgaunamas metalas ir alyva, o iš oro filtrų – plastmasė ir filtruojanti medžiaga. Alyva yra regeneruojama arba sudeginama. Perdirbtą alyvą galima naudoti ta pačia paskirtimi arba visiškai kitiems poreikiams: galima gaminti aukštos kokybės bazines alyvas; ji gali būti iš naujo rafinuota ir pardavinėjama kaip variklinė alyva.

Perdirbant panaudotą alyvą tausojama vertinga energija: pakartotinis panaudotos alyvos ra-

finavimas reikalauja tik trečdalis energijos, kuri būtų sunaudojama žaliavinę naftą paverčiant alyva. O visos kitos iš automobilio dalių išgautos medžiagos – metalas, plastmasė – naudojamos pakartotinai, gaminant kitą produkciją. Gaminant metalą sunaudojama daug energijos ir išskiriami didžiuliai šiltnamio dujų kiekiai, kurie yra tiesioginiai klimato kaitos ir pasaulinio atšilimo kaltininkai. Todėl perdirbant naudotų filtrų metalą tausojami ne tik gamtiniai ištekčiai, mažiau teršiama nei gaminant metalą iš pirminių žaliavų, bet ir taupoma energija.

Naudotos padangos – tai atlieka, galinti ilgam užteršti mūsų aplinką, nes ji suyra tik per kelis šimtus metų.

Naudotų padangų keliamas pavojus aplinkai ir žmonių sveikatai

Pamiškėse, grioviuose ar upės pakrantėje suguldytos sudilusios padangos ne tik dako vaizdą, bet gali tapti ir gaisro priežastimi. Padanga yra naftos produktas, todėl degdama į aplinką išskiria kenksmingų medžiagų.

Naudotas padangas draudžiama

Šalinti kartu su komunalinėmis atliekomis. Netinkamai padangomis atsikračiusiems gyventojams (iki vieno kubinio metro) gresia įspėjimas arba bauda nuo 100 iki 200 litų.

Naudotų padangų tinkamas sutvarkymas

- Nusidėvėjusias padangas galima nemokamai atiduoti padangų platinimo vietose tuomet, kai atiduodamos padangų atliekos skirtos tam pačiam transporto priemonės tipui ir jų yra tiek, kiek perkama naujų.
- Gyventojai nusidėvėjusias padangas gali atiduoti į savivaldybėms priklausančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles. Sąrašą galima rasti čia: www.am.lt. Į tokias aikšteles gyventojai per metus gali nemokamai atiduoti iki 4 lengvųjų automobilių padangų.

Prieš vežant atliekas į artimiausią aikštelę, reikėtų pasitikslinti, kokias atliekas ji priima, nes skirtingose aikštelėse priimamos skirtingos atliekos, pvz., ne visur priimamos buitines pavojingas atliekos. Į aikšteles atliekas atvežti galima bet kuriuo jų darbo metu. Išsamią informaciją apie savivaldybėse veikiančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, jų adresus, darbo laiką ir priimamas atliekas teikia savivaldybių atstovai. Aikštelių adresai skelbiami savivaldybių ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėse.

Naudotų padangų perdirbimas

Guma – pagrindinė padangų sudedamoji dalis, kurios savybės, net ir pasibaigus padangų eksploataavimo laikui, nedaug pakinta. Atsižvelgiant į tai, padangas tikslinga perdirbti, atskiriant gumą nuo kitų sudedamųjų dalių (metalo, tekstilės) ir vėliau ją panaudoti kitiems produktams gaminti. Gautas gumos granules galima panaudoti asfaltui, guminėms dangoms (pvz., skirtoms vaikų žaidimo aikštelėms), automobilių statymo apsaugoms ir kitiems produktams gaminti.

Nusidėvėjusios padangos gali būti naudojamos ir energijai gauti. Lietuvoje tokiu tikslu padangas naudoja AB „Akmenės cementas“. Jos yra deginamos naudojant specialius filtrus, neutralizuojančius degant išsiskiriančias kenksmingąsias medžiagas. Deginimas vyksta itin aukštos temperatūros krosnyje, o susidarę pelenai panaudojami cementui gaminti.